

ע"פ 39964/01/16 - עליאן מוחמד עיסא נגד מדינת ישראל - עירית ירושלים

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 39964-01-16 עיסא נ' עירית ירושלים

בפני	כבוד השופט משה יועד הכהן
<u>המערער</u>	עליאן מוחמד עיסא ע"י ב"כ עו"ד סאמי ארשיד
נגד	
<u>המשיבה</u>	מדינת ישראל - עירית ירושלים ע"י ב"כ עו"ד מוריה דודי

פסק דין

לפניי ערעור על החלטתו של בית המשפט לעניינים מקומיים בירושלים (כב' השופטת ת' נמרודי), מיום 17.1.16, בגדרה דחה בית המשפט קמא את בקשת המערער לבטל פסקי דין שניתנו בהעדרו (ת"פ 7616/14).

הבקשה בגדרה ניתנה החלטה נגעה בשורה של תיקים המתייחסים למערער והנוגעים למכולת הנמצאת בשכונת בית צפאפה בירושלים. רשימת התיקים מפורטת בפסקה 2 להחלטת בית משפט קמא.

בבית משפט קמא טען המערער, כי הוא קיבל בעבר ברירות קנס מאת המשיבה ובחלקם התנהלו הליכים משפטיים בפני בית המשפט. לדבריו, ביום 8.1.13 הוא הגיע להסדר כולל עם המשיבה על איחוד כל התיקים נגדו ותשלום סכומים קבועים ורצופים מידי חודש. לטענתו, עמד בהסדר ומעבר אליו לא קיבל הזמנה חדשה למשפט או כל דו"ח אחר. אולם, המשיבה ממשיכה לשלוח לו הודעות קנס, בניגוד להסדר. לטענת המערער, בהליך קמא, הוא למד על ההודעות ופסקי הדין שניתנו בהעדרו רק באמצעות המשטרה, בשעה שהתקשרה אליו והודיעה על מימוש פקודות המאסר. לטענתו, פנה באמצעות בא כוחו למזכירות בית המשפט והתברר לו כי אכן קיימים מספר פסקי דין שניתנו בהעדרו ללא כל הודעה בעניין. עוד לטענתו, מחלקת הפיקוח מתעלמת מההסכם שנעשה עמו ומוסיפה מידי שבוע מספר תיקים של ברירות קנס, אשר חלקם הגדול על שם המכולת ולא על שמו של המערער.

המערער צירף לבקשה תצהיר שבו נטען, כי לא קיבל כל הזמנה לדין וכן לא כתב אישום חדש לגבי הליכים שהתנהלו נגדו בפני בית המשפט וכי רוב ברירות הקנס צוינו בדיעבד ושלא כדין ונרשמו והוגשו מבלי שפקח ביקר במקום וללא כל התראה. המערער טען, כי הוא עומד בהסדר עם המשיבה בנוגע לתשלום בעבירות הקנס.

לאור זאת, עתר המערער לביטול פקודת המאסר שהוצאה נגדו וכן לביטול עיקולים על חשבון הבנק השייך לו שהוטלו

כתוצאה מפסקי הדין שניתנו נגדו.

בתגובתה לבית משפט קמא טענה המשיבה, כי מדובר בשורת דו"חות שנמסרו למערער, אשר בחר שלא להתייצב בפני בית המשפט ולטעון את טענותיו. עוד נאמר, כי ההסדר המדובר נעשה בשנת 2012 לפני שנרשמו הדו"חות נשוא הבקשה, ודו"חות אלה אינם נכללים בהסדר שאליו צורפה רשימה של תיקים. עוד נטען כי במסגרת ההסדר התחייב המערער להציב קרטוניה ולא הבהיר אם עמד בתנאי זה. עוד נאמר, כי חלק מהדו"חות ניתנו על הצבת סחורה במעבר ציבורי ואינם קשורים להצבת קרטוניה. לאור האמור, התנגדה לבקשה.

בתשובת המערער לתגובת המשיבה נטען, כי המשיבה לא צרפה ולו בדל ראיה לנכונות טענותיה ואף לא צרפה כל אישור מסירה למערער עצמו ו/או לבא כוחו ממנו ניתן ללמוד על ההזמנות לדין ועל קבלת הדו"חות. עוד נטען, כי בהתאם להסדר בין הצדדים ולתיקים שונים שהתנהלו בפני בית המשפט, ב"כ המערער ומשרדו הם אלה שייצגו את המערער. עוד התבקש בית המשפט להזמין את המערער ולחקור אותו על תצהירו על מנת שבית המשפט יוכל לחסוך את הדיון וההכרעה בנוגע לטענות המשיבה בדבר הצבת קרטונים במעבר ציבורי. עוד טען המערער, כי הוא אינו מבצע כל עבירה וכי בעבר הוא זוכה מהליך אחר שבו הואשם באותן עבירות.

ההחלטה קמא

בהחלטתו מושא הערעור ציין בית המשפט קמא, כי במועדים שונים נרשמו למערער דו"חות בגין הנחת ארגזים, עם פירות, עם ירקות, פרחים ברחוב/במעבר ציבורי ללא היתר בכתב מאת המשיבה.

עוד צוין, כי לאחר שהמערער הוזמן ולא התייצב לדיונים בעניינו, ניתנו פסקי דין בהעדר הגנה במועדים שונים מחודש אוקטובר 2014 עד לסוף שנת 2015.

בית המשפט דחה את טענת המערער, כי לא קיבל את ההזמנות לדיונים. מדובר בלמעלה מ-30 דו"חות שנרשמו במועדים שונים ועל ידי מספר פקחים ובהם נקבעו מועדים שונים לדיון. בית המשפט ציין כי לטובת רושמי הדו"חות עומדת חזקת התקינות לפיה האמור בדו"ח משקף את העובדות וחזקה זו לא נסתרה, אלא באמירה סתמית וכללית של המערער אשר לא נתמכה ולו בראשית ראיה. בית המשפט הוסיף, כי לא סביר שהפקחים השונים רשמו במועדים שונים דו"חות שכולם שקריים. יתרה מכך, אחד הדו"חות נמסר ביד, כנראה לבנו של המערער ולא נמסרה התייחסות לכך. עוד נאמר, כי טענות המערער לפיה הדו"חות נרשמו בדיעבד מבלי שהפקחים היו במקום היא סתמית וכללית וטוב היה עושה אלמלא טען אותן.

באשר להסדר התשלומים עם המשיבה, צוין כי מדובר בהסדר מחודש ינואר 2012, כאשר הדו"חות נשוא התיקים המדוברים נרשמו בשנים 2014 ו-2015. ולכן יש לדחות הטענה כי ההסדר מתייחס גם לאותם דו"חות והאמירה כי עמד באותו הסדר אינה רלבנטית כטענת הגנה בתיקים המדוברים. לא זו אף זו, אותה טענה אף מעידה כי המערער ממשיך לבצע עבירות על אף שבעבר הורשע ונגזר דינו.

בית המשפט גם דחה את טענת המערער, כי במסגרת ההסדר הובטח לו כי לא ירשמו לו דו"חות. נקבע כי עיון בהסדר מעלה, שנקבעו תנאים לאי רישום דו"חות (הצבת קרטוניה) והמערער לא טען כי עמד באותו תנאי וברור כי לא הוכיח את קיומו. עוד נאמר, כי המערער מציג טענות סותרות, כאשר מחד לדבריו יש לבטל את הדו"חות משום שניתנו שלא כדין ומאידך הוא מבקש לבטלם על מנת להגיע להסדר.

לאור האמור, דחה בית המשפט את הבקשה לביטול פסק הדין וכן את הבקשה לביטול הליכי גבייה.

עיקרי הטענות בערעור

בערעור שהוגש חוזר המערער על טענתו כי לא קיבל לידיו או לעסקו כל הזמנה לדין או כל דו"ח הנוגע לסחורה שלו, ובמיוחד כאשר הציב קרטוניה בהתאם להסדר עם המשיבה. לטענתו, בית המשפט קמא לא בחן את בקשתו לעומק והסתמך על טענות המשיבה שנטענו ללא כל אסמכתא וללא כל נימוק. בנוסף, נטען כי בית המשפט טעה בכך שראה במערער כמי שמביע זלזול בבית המשפט ובהליכים המשפטיים, כאשר מתיק בית המשפט עולה, כי מדובר רק בארבעה אישורי מסירה, שבשלושה מהם צוין "לא נדרש" ובאחד מצוין כי "הכתובת אינה נכונה". עוד נטען, כי בית המשפט טעה בקובעו כי המערער אינו עומד בתנאי ההסדר מבלי שהוכח לפניו ההיפך. בנוסף נאמר, כי למערער אין בנים אלא רק בנות ולכן לא ייתכן שאחת ההזמנות לדין נמסרה לידי בנו, כטענת המשיבה. עוד נאמר, כי בית המשפט שגה בכך שלא אפשר למערער להיחקר על תצהירו וכן לא שמע את פקחי העירייה.

בנוסף צוין, כי ההסתמכות על חזקת התקינות המינהלית אינה מוצדקת, כאשר ארבעה אישורי מסירה חזרו ללא מען ולגבי היתר מצוין כי הכתובת איננה נכונה. עוד נטען, כי אין לקבל את הטענה שהמשיבה הצליחה לבקר 50 פעמים בעסקו של המערער ולרשום דו"חות, אולם לא הצליחה ולו בפעם אחת למסור לידיו את ההזמנות לדין. המערער מוסיף, כי אין גם כל סתירה בהתייחסותו בין בקשתו לביטול פסקי הדין שניתנו בהעדר לבין נכונותו להגיע להסדר עם המשיבה, ככל שיורשע. עוד נטען, כי מחלוקת הפיקוח מגישה כל הזמן כנגד המערער תיקים חדשים ללא בדיקה וחלקם מוגשים בדיעבד מבלי שמישהו ביקר במקום, תוך הסתמכות על מספר תעודת הזהות של המערער.

ב"כ המערער מפנה להוראות סעיפים 240(א)(2)-ו(3) לחסד"פ הקובעות, כי בית המשפט רשאי לדון נאשם שהוזמן ולא התייצב בתנאי שלא נגרם עיוות דין לנאשם. לטענתו, אי התייצבות אינה מובילה באופן אוטומטי לשימוש בסעיף, ועל בית המשפט חלה חובה מוגברת לבחון את שאלת עיוות הדין. נוסף על כך, הוא מפנה להוראת סעיף 130(ח) לחסד"פ, המתירה לבית המשפט לבטל גזר דין בעבירות חטא או עוון שניתן שלא בפני הנאשם, אם נוכח שהייתה סיבה מוצדקת לאי ההתייצבות או שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין.

ב"כ המשיבה טוענת במענה, כי מדובר בלמעלה מ-30 ברירות קנס שנרשמו כנגד המערער בגין הצבת סחורה במרחב הציבורי, כגון ארגזים מלאים בפירות, פרחים וכדו' מחוץ למכולת שבבעלותו. לטענתה, מבירור עולה, כי ברירות הקנס נמסרו לו ביד, אך הוא סירב לחתום על אישורי המסירה. המשיבה הציגה לדוגמא 21 העתקים של ברירות הקנס בהם עוסקת הבקשה, מהם ניתן ללמוד, כי על גבי כל ברירה מצוין שמו של המפקח שמסר את ההזמנה, שמו של המערער, מועד הדיון והעובדה שסירב לחתום על ההזמנה. המשיבה טוענת, כי לטובת רושמי הדו"חות עומדת חזקת התקינות

המינהלית שלא נסתרה ולטעמה לא יעלה על הדעת שבכל כך הרבה הזדמנויות לא קיבל המערער ולו ברירת קנס אחת. נוסף על כך נטען, כי ברירות המשפט בעניינו של המערער שהם מושא הערעור נרשמו כולם בשנים 2014-2015, שעה שההסדר לו הוא טוען נערך בשנת 2012. מעבר לכך, ההסדר מתייחס להצבת קרטוניה המשמשת לאחסון קרטונים ואינו קשור למצב שבו המערער הניח את מרכולתו, כגון פרחים ופירות, למכירה לציבור הרחב. בנוסף נטען, כי במסגרת הליכי הגבייה חזרו מרבית ההתראות מן הטעם "לא נדרש". חזרת הדואר מטעם זה עולה בקנה אחד עם קיום חזקת המסירה הקבועה בתקנה 44(א) לתקנות סדר הדין הפלילי.

דין והכרעה

העבירות שבהן עסקינן מעוגנות בסעיף 39(א)(1) לחוק העזר לירושלים, התשל"ח-1978 (שמירת הסדר והניקיון) ונושאות לצידן קנס של 475 ₪.

הרשעתו של המערער שלא בפניו בעבירות של ברירת הקנס נשענת על הוראת סעיף 240 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**). תכליתו של סעיף זה הינה ייעול ההליך הפלילי בעבירות קלות. נקודת המוצא של הדין היא מתן אפשרות לנאשם אם הוא בוחר בכך שלא להיות נוכח בעת הדיון ובמקרה כזה רואים אותו כמודה בכל העובדות שבכתב האישום ועליו לדעת שאי ההתייצבות כמוה כהודאה.

נקודת המוצא לכך הגלומה בסעיף 240 הינה שבעבירות מסוג זה ככל שהנאשם לא חולק על אשמתו הוא מוכן להותיר לבית המשפט את הרשעתו ואת גזירת הדינו. מכך מפיקים תועלת הן הנאשם והן המערכת השיפוטית והציבור בכללו. אותו הסדר כפוף לשיקול דעתו של בית המשפט אשר יימנע מלהחילו שעה שהוא סבור כי עלול להיגרם עקב כך עיוות דין לנאשם.

על פי סעיף 130 לחסד"פ, זכותו של הנאשם שדינו נגזר בהעדרו לפנות לבית המשפט בבקשה לבטל את פסק הדין. אמות המידה המנחות את בית-המשפט בבואו להחליט בבקשה לביטול פסק-דין קבועות בסעיף 130(ח) לחסד"פ. הסעיף קובע שני טעמים המצדיקים ביטול פסק-דין: קיום סיבה מוצדקת לאי-התייצבותו של המבקש במשפטו או גרימת עיוות דין למבקש כתוצאה מאי-ביטול פסק-הדין. התנאים אינם מצטברים. יוצא שאם עלול להיגרם למבקש עיוות דין עקב נעילת שעריו של בית-המשפט בפניו, בית-המשפט ייעתר לבקשתו לביטול פסק-דין גם אם אי-התייצבותו נבעה מרשלנות גרידא. אולם, אם לא קיים חשש כאמור, נדרשת סיבה מוצדקת להיעדרות, ואם אין בידי המבקש סיבה כאמור ידחה בית-המשפט את בקשתו. במסגרת הדיון בבקשה לביטול לא נערך דיון בהליך הפלילי לגופו ולא נדונה באופן ישיר שאלת חפותו או אשמתו של מבקש הביטול. לפיכך, אינה נדרשת בהקשר זה נוכחותו בהליך לצורך התרשמות מאופיו או לצורך חקירתו וכיוצ"ב. בשלב זה בית המשפט בוחן רק אם עובר הנאשם את המחסום של קיום סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או שמא דרוש ביטול פסק הדין כדי למנוע עיוות דין. תכליתה של הבקשה היא לבטל את המשפט ולהניע מחדש את גלגלי ההליך הפלילי. אולם, על הנאשם המבקש זאת מוטל הנטל לשכנע את בית המשפט כי מתקיימים הטעמים המצדיקים את הנעת אותם גלגלים מחדש ועל בית המשפט להשתכנע מתוך המסמכים המוגשים לו שמדובר בנסיבות מיוחדות המצדיקות מתן רשות לנאשם להשתתף בהליך חוזר (ראו: רע"פ 9142/01 **איטליא נ' מדינת ישראל**, פ"ד נז'(6) 739, 801 (2003); ע"פ 4808/08 **מדינת ישראל נ' מנחם** (6.1.2009)).

כאמור, טוען המערער, כי ההזמנות לדין וגזרי הדין לא התקבלו על ידו, בשל כך שרובן חזרו עם הערות של "לא נדרש" או "כתובת לא נכונה", ועל כן אי התייצבותו מוצדקת.

אין בידי לקבל טענה זו של המערער.

בהתאם לחזקת המסירה הקבועה בתקנה 44 לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד - 1974 ובסעיף 237 (א), (ג) לחסד"פ, בכל הנוגע לעבירות קנס - רואים את ההודעה על ביצוע העבירה, ההודעה על תשלום קנס או ההזמנה למשפט כאילו הומצאה לידי הנאשם כדין גם בלא חתימה על אישור המסירה, מקום בו חלפו 15 ימים מיום שנשלחה בדואר רשום, אלא אם הוכיח הנמען כי לא קיבל את הודעה או ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן.

באופן דומה מורה סעיף 237 הנ"ל, כי המצאה לפי חוק זה תהא בין היתר במשלוח דואר רשום לפי מען האדם, עם אישור מסירה, כשמקום בו ההמצאה לא בוצעה עקב סירובו של הנמען לקבל את המסמך -רשאי בימ"ש לראותו כאילו הומצא דין.

בנסיבות אלה, כאשר אישור המסירה בענייננו נושא תאריך, את שם הדוור וחתימתו, וכן מציין במפורש, כי דבר הדואר חזר מן הטעם ש"לא נדרש", הפסיקה קבעה מפורשות כי נסיבות כגון דא- מקימות גם מקימות את חזקת המסירה הקבועה בחוק, והנטל עובר לפתחו של המערער לסתור חזקה זו (רע"פ 7862/13 **אבו אלמפלפל נ' מדינת ישראל** (20.11.2013)).

מעבר לכך, על אף טענתו כי הכתובת לא נכונה, המערער לא ציין בתצהירו מהי הכתובת הנכונה ועל כן חזקת המסירה לא נסתרה. יש לציין, כי הכתובת המופיעה באישור המסירה היא כתובת חנות המכולת המופיעה בכל הדו"חות שניתנו למערער ובכל כתבי בית הדין, ומכל מקום המערער לא הוכיח אחרת. בהקשר זה יציין, כי גם אם טענתו של המערער נכונה, הרי שנקבע בפסיקה, כי החובה על האזרח לעדכן את הרשות מהי כתובתו הנכונה, וכי מקום בו לא עשה כן, לא יוכל הוא להישמע בטענה כי דברי דואר שנשלחו לכתובת השגויה לא הגיעו לידי (רע"פ 2096/07 **כוכבי נ' מדינת ישראל** (1.5.2007)).

טענה נוספת בפי המערער היא, שהדו"חות ניתנו לו בניגוד להסדר עם המשיבה בשנת 2012. מעיון בהסדר, אשר קיבל תוקף של פסק דין מיום 9.1.12 עולה, כי: **"מוסכם כי עם חתימת הסכם זה וכפוף להצבת הקרטוניה לא יהיו למאשימה שום טענות ו/או דרישות ו/או פניות ולא יופנו אליו שום דרישות בעניין הקרטוניה ו/או הקרטונים ו/או המתקן של הפירות והירקות שבחזית החנות"** (סעיף 5 להודעה על הסדר).

מהחלטת בית משפט קמא עולה, כי המערער לא טען כי עמד בתנאי של הצבת הקרטוניה **"וברור כי לא הוכיח כי קיים את התנאי"** (סעיף 4 סיפא להחלטת בית משפט קמא). בהודעת הערעור בהליך שלפני טען המערער, כי הוא הציב קרטוניה במקום עסקו בהתאם להסדר, ואף צירף תמונות של הקרטוניה (נספח ג' להודעת הערעור). בידוע, כי בית משפט זה, בשבתו כערכאת ערעור, אינו בוחן ראיות כדרך שבוחנת הערכאה הדיונית. כמו כן, מדובר למעשה

בראיות חדשות שהוצגו בשלב של הערעור, ללא שהובאה כל נימוק המניח את הדעת למה לא הובאו בהליך קמא ומדוע יש לקבלן עתה. לבד מזאת, אציין, כי התמונות שצורפו להודעת הערעור מושחרות ולא ניתן לראות בהן כמעט דבר.

לא זו אף זו. טענתה של המשיבה כי מדובר בהצבת מרכולתו של המערער כגון פרחים ופירות בשטח ציבורי לא נסתרה על ידי המערער, וממילא הצבת מרכולת כזו שאינה קרטונים אינה נכללת, על פניו, בהסדר עם המערער.

אשר על כן, אני דוחה גם את טענת המערער כי הדו"חות ניתנו לו בניגוד להסדר שהגיע אליו עם המשיבה.

כמו כן, נדחית בזאת אף טענתו של המערער כי פקחי המשיבה רשמו לו דו"חות שקריים, ומבלי שביקרו במקום עסקו, מטעמיו של בית משפט קמא.

לאור כל האמור לעיל - הערעור נדחה. עיכוב ההליכים מיום 24.1.16 מבוטל.

המערער יישא בהוצאות המשיבה בסך ₪ 2,000

המזכירות תעביר העתק פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, ב' באב תשע"ז, 25 ביולי 2017, בהעדר הצדדים.

משה יועד הכהן, שופט